

Lublin, 9 września 2020 r.

RIO – II – 601/12/2020

Pani Iwona Pieczykolan

Kierownik

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

ul. Długa 234

23 - 407 Tereszpol-Zaorenda

Szanowna Pani Kierownik

W dniach 14 - 22 lipca 2020 r. Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła problemową kontrolę gospodarki finansowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tereszpolu-Zaorendzie w zakresie rachunkowości i realizacji planu finansowego. Protokół kontroli podpisano 13 sierpnia 2020 r.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości oraz z wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

1. W zakresie rachunkowości:

1.1. Nieprawidłowe opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, w wyniku:

- *nieokreślenia stawek umorzenia dla wartości niematerialnych i prawnych i wskazania niejednoznacznych zasad ich umarzenia,*
- *wskazanie niewłaściwego konta do ewidencjonowania przychodów z tytułu odsetek od nienależnie pobranych świadczeń,*
- *nieustalenia zasad powiązania niektórych kont ksiąg pomocniczych z kontami księgi głównej – str. 2 protokołu.*

Dokonać zmian dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, przez:

- określenie stawek umorzenia dla wartości niematerialnych i prawnych oraz zasad ich umarzenia,

- wskazanie konta 750 „Przychody finansowe” do ewidencjonowania przychodów z tytułu odsetek od nienależnie pobranych świadczeń, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta, określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.”,
- określenie zasad powiązania kont ksiąg pomocniczych z kontami księgi głównej, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 lit. a oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.)

1.2. Zamknięcie – na 31 grudnia 2019 r. – konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” tzw. per saldum – str. 2 - 3 protokołu.

Na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” tach rozrachunkowych wykazywać rzeczywisty stan należności i zobowiązań, zgodnie z przepisami art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości i zasadami jego funkcjonowania, określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

1.3. Niezachowanie ciągłości bilansowej w zakresie niektórych kont analitycznych prowadzonych do konta 221 – str. 3 protokołu.

Wykazane – w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia – stany aktywów i pasywów ujmować w tej samej wysokości w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych, zgodnie z przepisami art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Prowadząc księgi rachunkowych przy użyciu komputera zapewnić automatyczną kontrolę przenoszenia obrotów lub sald, zgodnie z przepisami art. 13 ust. 5 tej ustawy.

1.4. Naruszenie systematyki zapisów przy ewidencjonowaniu operacji gospodarczych – str. 4 - 5 protokołu.

Zapisów operacji gospodarczych dokonywać w porządku systematycznym, w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w szczególności:

a) zwrot nienależnie pobranych świadczeń w latach poprzednich, ujmować zapisami:

- przypis należności:

Wn 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,

Ma 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” (należność główna),

Ma 750 „Przychody finansowe (odsetki),

- wpływ dochodów:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych,

- b) przychody z tytułu odsetek ujmować na koncie 750 „Przychody finansowe”,
- c) na stronie Wn konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” ujmować dochody budżetowe przelane do budżetu (w korespondencji z kontem 130 ‘Rachunek bieżący jednostki’), zaś na stronie Ma tego konta przeksięgowanie zrealizowanych dochodów budżetowych na konto 800 „Fundusz jednostki” dokonywać na podstawie sprawozdań budżetowych,
- d) wpływ środków pieniężnych na rachunek bankowy ujmować, zgodnie z rzeczywistym przebiegiem operacji, na stronie Wn konta 130 „Rachunek bieżący jednostki”,
- e) operacje dotyczące środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych ujmować:
  - naliczenie odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych:
    - Wn 409 „Pozostałe koszty rodzajowe”,
    - Ma 240 „Pozostałe rozrachunki”,
  - odprowadzenie odpisu na rachunek zakładowego funduszu świadczeń socjalnych:
    - Wn 240 „Pozostałe rozrachunki”,
    - Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”,
  - wpływ środków na rachunek funduszu:
    - Wn 135 „Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia”,
    - Ma 851 „Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”,
  - podjęcie gotówki na wypłatę świadczeń z rachunku funduszu do kasy:
    - Wn 141 „Środki pieniężne w drodze”,
    - Ma 135 „Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia”,
  - wpływ środków do kasy:
    - Wn 101 „Kasa”,
    - Ma 141 „Środki pieniężne w drodze”,
  - wypłata świadczeń pracownikom:
    - Wn 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”,
    - Ma 101 „Kasa”,

zgodnie z zasadami funkcjonowania kont, określonymi w Załączniku Nr 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

1.5. Dokonywanie przypisu należności za usługi opiekuńcze na podstawie dokumentu wpłaty – str. 4 protokołu.

Przypisu należności z tytułu dochodów budżetowych dokonywać na bieżąco, na podstawie dowodów księgowych stwierdzających dokonanie tej operacji, odzwierciedlając w księgach rachunkowych stan rzeczywisty, stosownie do przepisów art. 20 ust. 1 i 2 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

1.6. Przypadki niewskazywania na dowodach dokumentujących wypłatę gotówki z kasy, daty tej operacji – str. 5 protokołu.

Na dowodach dokumentujących wypłatę gotówki z kasy wskazywać datę tej operacji, zgodnie z przepisami art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości.

- 1.7. *Dokonywanie zapisów na podstawie dowodów „Polecenie Księgowania”, niezawierających opisu umożliwiającego ustalenie podstawy ich sporządzenia – str. 5 protokołu.*

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać w sposób pozwalający na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych, zgodnie z przepisami art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze przepisy art. 21 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

- 1.8. *Zaliczenie do wartości niematerialnych i prawnych składników niespełniających definicji tych wartości – str. 5 protokołu.*

Na koncie 020 „Wartości niematerialne i prawne” ujmować składniki majątku spełniające definicję wartości niematerialnych i prawnych, zawartą w przepisach art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy o rachunkowości, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w Załączniku Nr 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- 1.9. *Niezgodność – na koniec 2019 r. – salda konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” z ewidencją analityczną prowadzoną według dłużników (w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego o 89.873,12 zł). Nieujawienie tego faktu w trakcie inwentaryzacji – str. 3, 6 i 8 - 9 protokołu.*

Na kontach ksiąg pomocniczych dokonywać zapisów będących uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej, zapewniając zgodność sald i zapisów tych kont, stosownie do przepisów art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Na ostatni dzień każdego roku obrotowego przeprowadzać rzetelną inwentaryzację aktywów i pasywów, drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, zgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy.

- 1.10. *Niewykazanie – w sprawozdaniu Rb-27S za 2019 r. – dochodów z tytułu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z lat ubiegłych i odsetek od tych świadczeń (w łącznej kwocie 20.510,17 zł) oraz wykazanie danych w zakresie dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w części należnej budżetowi gminy – str. 7 protokołu.*

Sprawozdanie Rb-27S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej” sporządzać na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej, zgodnie z przepisami § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1393 z późn. zm.).

Dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego wykazywać wyłącznie w sprawozdaniu Rb-27ZZ „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu

administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami”, zgodnie z przepisami § 6 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej Załącznik nr 36 do tego rozporządzenia.

1.11. Wykazanie – w zestawieniu zmian funduszu jednostki za 2019 r. – części zrealizowanych dochodów w niewłaściwej pozycji – str. 7 - 8 protokołu.

W zestawieniu zmian funduszu jednostki wykazywać dane w zakresie ustalonym we wzorze sprawozdania, zawartym w załączniku nr 11 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., w związku z przepisami § 23 ust. 8 tego rozporządzenia.

2. W zakresie realizacji planu finansowego:

2.1. Nieokreślenie – w regulaminie wynagradzania pracowników – wymagań kwalifikacyjnych pracowników oraz określenie w nim – dla niektórych stanowisk – maksymalnych kategorii zaszeregowania w wysokości niższej od minimalnych przewidzianych w obowiązujących przepisach – str. 9 - 11 protokołu.

Określić w regulaminie wynagradzania wymagania kwalifikacyjne pracowników na poszczególnych stanowiskach oraz maksymalny poziom wynagrodzenia zasadniczego, stosownie do przepisów art. 39 ust. 1 ustawy z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282), mając na uwadze minimalny poziom wynagrodzenia zasadniczego na poszczególnych stanowiskach ustalony w Tabeli II Załącznika nr 3 rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 z późn. zm.).

2.2. Pomniejszenie podstawy naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2019 r. o nieprawidłowo obliczone wynagrodzenie za czas usprawiedliwionej nieobecności w pracy z tytułu opieki nad dzieckiem – str. 12 protokołu.

Pracownikom korzystającym z usprawiedliwionej nieobecności w pracy z tytułu opieki nad dzieckiem pomniejszać podstawę naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego o wynagrodzenie za czas tej nieobecności, stosownie do przepisów art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym pracowników sfery budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1872), obliczone w sposób określony przepisami § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2 poz. 14 z późn. zm.) w związku z przepisami § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 r. w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie nie wykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. Nr 62 poz. 289 z późn. zm.).

Jeżeli uważa Pani, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Pani – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pani zobowiązana zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl) – w terminie 30 dni od daty doręczenia Pani tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Wójt Gminy Teresopol